

**ВІННИЦЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ МИХАЙЛА КОЦЮБИНСЬКОГО**

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

**Ректор Вінницького державного
педагогічного університету
імені Михайла Коцюбинського**

_____ проф. Лазаренко Н.І.

« _____ » _____ 2022 р.

ПРОГРАМА І КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ
з політико-правових засад публічного управління
для вступу на СВО магістра
Спеціальність: 281 Публічне управління та адміністрування

Пояснювальна записка

Програма із Політико-правових засад публічного управління включає питання, які ставляться перед вступниками на здобуття ступеня вищої освіти «магістр» публічного управління та адміністрування факультету права, публічного управління та адміністрування Вінницького державного педагогічного університету імені Михайла Коцюбинського, також критерії оцінювання і література для опрацювання.

Метою програми фахового випробування для вступу на освітньо-професійну програму підготовки магістрів за спеціальністю 281 Публічне управління та адміністрування є викладення основних вимог до вступників, надання їм вичерпної інформації стосовно обсягу навчального матеріалу, що виноситься на екзамен, критеріїв оцінювання та процедури проведення випробування.

Метою фахового вступного випробування є з'ясування рівня знань та вмінь, необхідних вступникам для опанування ними освітньо-професійної програми підготовки магістрів за спеціальністю 281 Публічне управління та адміністрування.

Завданнями фахового випробування є:

- оцінювання рівня теоретичної підготовки вступників з фахових дисциплін;
- виявлення рівня їх аналітичних здібностей, вміння узагальнювати теоретичну інформацію;
- оцінювання спроможності вступників до послідовного, логічного та аргументованого викладення навчального матеріалу та власних думок;
- визначення здатності застосовувати набуті знання у практичній діяльності.

Вступник повинен виявити: вміння аналізувати державно-управлінську систему, пояснювати природу, функції та механізми державного управління та місцевого самоврядування, розкривати їх сутність та значення для розвитку суспільства, класифікувати ці явища за різними критеріями, проводити порівняльний аналіз, давати визначення соціально-управлінським феноменам в сфері державотворення й розбудови державного організму та пояснювати їх сутність і зміст, відмінність від наближених понять, демонструвати обізнаність із тенденціями і проблемами розвитку сучасних державно-управлінських знань.

До складу Програми увійшли окремі питання з навчальних дисциплін «Політологія», «Конституційне право України», «Основи публічного управління». Комплексне фахове випробування здійснюється в усній формі. Тривалість підготовки відповідей на екзаменаційні білети становить 2 академічні години (90 хв.). Екзаменаційний білет містить три відкритих теоретичних запитання, на які необхідно надати розгорнуту відповідь. Всі запитання сформульовані у межах навчального матеріалу, наведеного в основній частині Програми.

До фахового випробування для вступу на освітню програму «Публічне управління та адміністрування» підготовки магістрів за спеціальністю 281 Публічне управління та адміністрування допускаються особи, напрям підготовки яких (бакалаврат) відповідає обраній для вступу спеціальності, а також особи, які здобули ступінь бакалавра, магістра (освітньо-кваліфікаційний рівень спеціаліста) за будь-яким іншим напрямом підготовки (спеціальністю).

Перелік питань, що виносяться на фахове вступне випробування:

1. Теорія публічного управління в системі гуманітарних, правових, управлінських та соціальних і поведінкових наук.
2. Функції теорії публічного управління.
3. Взаємозв'язок управлінської аксіології і технології публічного управління.
4. Поняття і специфіка публічного управління як різновиду соціального управління.
5. Сучасні теорії і концепції публічного управління. Концепція демократичного врядування.
6. Проблеми, постановкою яких характеризується сучасний стан розвитку управлінської думки.
7. Особливості публічного управління в федеративних і унітарних державах.
8. Співвідношення централізації і децентралізації в публічному управлінні.
9. Основні характеристики президентської, парламентської і змішаної форм державного управління.
10. Співвідношення і взаємозв'язок державного управління і виконавчої влади.
11. Державне управління і місцеве самоврядування.
12. Система державного управління. Основні логічні схеми системи державного управління.
13. Суб'єкт і об'єкт публічного управління.
14. Об'єкти публічного управління і їх характерні особливості.
15. Публічно-приватне партнерство: сутність, принципи і основні форми.
16. Цілі публічного управління, їх класифікація і умови успішної реалізації.
17. Ієрархія цілей і "дерево цілей" публічного управління.
18. Принципи публічного управління: поняття, класифікація і застосування.
19. Поняття функцій державного управління. Класифікація функцій державного управління.
20. Представництво інтересів у державному управлінні.
21. Повноваження Президента України стосовно виконавчої гілки влади.
22. Носій виконавчої влади в масштабах країни і його повноваження.
23. Характеристика державного апарату.
24. Організаційно-функціональна структура державного управління.
25. Функція надання адміністративних послуг.
26. Ресурси публічного управління.
27. Засоби публічного управління.
28. Державно-управлінська діяльність: сутнісні риси і основні форми.
29. Стадії державно-управлінського процесу.
30. Ефективність і результативність публічного управління: критерії та показники.
31. Обумовлюючі чинники, особливості й основні завдання інституційних реформ на сучасному етапі.
32. Основні напрями наближення вітчизняної системи публічного управління та адміністрування до світових стандартів.
33. Управління як суспільне явище, еволюція його змісту та багатогранність.
34. Сутність, зміст і специфіка публічного управління.
35. Публічне управління як наука та навчальна дисципліна.
36. Конституційні засади виконавчої влади та публічного управління в Україні.
37. Публічне управління як діяльність виконавчо-розпорядчого характеру.
38. Система органів державної влади та місцевого самоврядування в Україні.
39. Центральні органи виконавчої влади: права, компетенція, функції.
40. Територіальні підрозділи центральних органів виконавчої влади: права, компетенція,

функції.

41. Місцеві державні адміністрації, їх місце в системі публічного управління.
42. Місцеве самоврядування та його особлива роль у публічному управлінні.
43. Сучасні принципи публічного управління, джерела їх виникнення та формування.
44. Загальні риси управлінської діяльності.
45. Стадії управлінської діяльності та управлінські технології: поняття та види.
46. Функції, форми та процедури публічного управління.
47. Поняття та сутність цілей публічного управління.
48. Поняття основних завдань і види функцій публічного управління, їх класифікація.
49. Організаційно-правові аспекти регіонального управління.
50. Функціональна структура публічного управління: сутність та умови її побудови.
51. Роль і місце регіонального управління в загальній системі публічного управління.
52. Сутнісні характеристики (рисни) організаційної структури публічного управління.
53. Основи побудови організаційної структури публічного управління.
54. Поняття організаційної структури органу державної виконавчої влади.
55. Взаємодія центральних, регіональних і місцевих органів державної влади та місцевого самоврядування, розмежування їх функцій і повноважень.
56. Поняття та зміст управлінського рішення.
57. Зміст процесу підготовки та прийняття управлінського рішення, її етапи.
58. Поняття, зміст та призначення контролю та обліку в публічному управлінні.
59. Місце та роль контролю в системі публічного управління.
60. Система контролю в органах виконавчої влади, її організаційне, методичне та правове забезпечення.
61. Громадський контроль: поняття, цілі, об'єкти, форми, суб'єкти, структура.
62. Поняття і зміст інформаційної відкритості органів державних органів і вищих посадових осіб держави.
63. Обсяг і характер відомостей, що підлягають оприлюдненню, та його порядок.
64. Зміст відомостей, що підлягають оприлюдненню у пресі, та зміст інформаційного повідомлення.
65. Громадянин у публічному управлінні, його права та обов'язки.
66. Поняття і зміст звертання громадян і вимоги щодо них.
67. Права громадян і обов'язки органів публічного управління та їхніх посадових осіб щодо розгляду звернень громадян.
68. Якісний рівень кадрів апарату управління та його вплив на забезпечення прав і свобод громадян.
69. Проблеми реформування публічного управління щодо радикальної зміни змісту розвитку суспільства.
70. Адміністративна реформа та проблеми підвищення ефективності діяльності органів публічного управління.
71. Проблеми реформування публічного управління та подолання суперечностей державних і приватних інтересів у ньому.
72. Концептуальні засади реформування місцевих органів виконавчої влади.
73. Основні напрямки державної регіональної політики.
74. Напрями удосконалення системи публічного управління з урахуванням світового досвіду.
75. Реформування законодавства про адміністративну відповідальність в Україні.
76. Завдання і функції системи регулювання управлінських відносин.

77. Законодавство про адміністративну відповідальність державних службовців в Україні.
78. Причини та умови виникнення бюрократизму.
79. «Ідеальний тип» адміністративної організації М. Вебера – найкраща з усіх можливих форм організації, що ефективно служить будь-якому політичному «хазяїну».
80. Поняття та зміст бюрократії і бюрократизму.
81. Бюрократія, бюрократизм і корупція: взаємозв'язок, суперечності, проблеми.
82. Бюрократизм як соціальне і державно-правове явище, його роль і функції в державно-правових і політичних інститутах.
83. Демократія і бюрократія в публічному управлінні.
84. Боротьба із бюрократизмом в органах управління – реальний шлях до забезпечення прав свободи людини і громадянина.
85. Загальні правила поведінки державного службовця.
86. Конфлікт інтересів і недопущення проявів корупції.
87. Дотримання обмежень і заборон, передбачених Законами України «Про державну службу» та «Про боротьбу з корупцією».
88. Співвідношення законності, правопорядку та раціональності в публічному управлінні.
89. Правопорушення та відповідальність.
90. Зміст законності в публічному управлінні.

КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ.

Для особи, яка претендує на зарахування за ступенем магістра (за 200 бальною шкалою):

Високий рівень (175-200 балів) вступник отримує, виявивши такі знання та вміння: в повній мірі засвоїв увесь програмний матеріал, показує знання не лише основної, але й додаткової літератури, наводить власні міркування, робить узагальнюючі висновки, використовує знання з суміжних галузевих дисциплін, вдало наводить приклади.

Достатній рівень (150-174 балів) вступник отримує, виявивши такі знання та вміння: має також високий рівень знань і навичок. При цьому відповідь досить повна, логічна, з елементами самостійності, але містить деякі неточності або пропуски в неосновних питаннях. Можливе слабе знання додаткової літератури, недостатня чіткість у визначенні понять.

Задовільний рівень (124-149 балів) вступник отримує, виявивши такі знання та вміння: в загальній формі розбирається у матеріалі, але відповідь неповна, неглибока, містить неточності, робить помилки при формулюванні понять, відчуває труднощі, застосовуючи знання при наведенні прикладів.

Низький рівень (100-123 балів) вступник отримує, виявивши такі знання та вміння: в загальній формі розбирається у матеріалі, допускає суттєві помилки при висвітленні понять, на додаткові питання відповідає не по суті.

До участі у конкурсі **не допускається (0-99 балів)**, якщо вступник виявив такі знання та вміння: не знає значної частини програмного матеріалу, допускає суттєві помилки при висвітленні понять, на додаткові питання відповідає не по суті.

СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

Основна:

1. Алексєєнко І. Г. Форма державного правління як парадигмальна основа розвитку інституційної структури політики: моногр. - Д.: Пороги, 2011. - 427 с.
2. Архипова Є. О. Електронне урядування як форма організації державного управління [Електронний ресурс]/ Є. О. Архипова // Державне управління: удосконалення та розвиток: електронне наукове фахове видання. — 2015. — № 4. — Режим доступу: <http://www.dy.nayka.com.ua/?op=1&z=855>
3. Бакуменко В. Д. Методологія системних досліджень в державному управлінні : Навчальний посібник / В. Д. Бакуменко, С. О. Кравченко. — К.: ВПЦ АМУ, 2011. — 116 с.
4. Бебик, Валерій Михайлович. Політологія для політика і громадянина: Монографія/ В.М. Бебик. — 2004.
5. Воробйова О. П. Сучасні управлінські моделі New Public Management і Good Governance та їх запровадження в Україні / О. П. Воробйова // Ефективність державного управління. - 2015. - Вип. 42. - С. 230–234.
6. Гелей Степан Дмитрович, Рутар Степан Михайлович. Політологія: навч. посіб.. — 7-ме вид., перероб. і доп. — К.: Знання, 2008. — 415 с.
7. Державне управління: основи теорії, історія і практика : навч. посібник / В. Д. Бакуменко, П. І. Надолішній, М. М. Іжа, Г. І. Арабаджи; за заг. ред. П. І. Надолішнього, В. Д. Бакуменка. — Одеса: ОРІДУ НАДУ, 2009. — 394 с.
8. Державне управління: підручник : у 2 т. / Нац. акад. держ. упр. при Президентові України ; ред. кол. : Ю. Ковбасюк (голова), К. О. Ващенко (заст. голови), Ю. П. Сурмін (заст. голови) [та ін.]. — К. ; Дніпропетровськ : НАДУ, 2012. — Т. 1. — 564 с.
9. Дмитренко М. А. Лекції з політології: інститут президенства. Навчально-методичний посібник / М. А. Дмитренко. К.: НПУ імені М. П. Драгоманова, 2010. - 229с.
10. Електронний посібник по теорії та історії державного управління. Частина 2. / С. М. Коник та ін. (Панка З. Biblioteka. Файл: TIDU_Ел.Посіб._Частина 2.pdf)
11. Енциклопедія державного управління : у 8 т. / Нац. акад. держ. упр. при Президентові України ; наук.-ред. колегія : Ю. В. Ковбасюк (голова) та ін. — К. : НАДУ, 2011. — Т. 1-3.
12. Конституційне право України: підручник / Л.К. Байрачна, Ю.Г. Барабаш, Ф.В. Веніславський, В.І. Кичун, В.П. Колісник. — Х.: Право, 2008. — 416 с.
13. Конституція України від 28 червня 1996 року, зі змінами, внесеними Законом України «Про внесення змін до Конституції України» від 1 лютого 2011 року № 2952-VI [Електронний ресурс]. — Режим доступу: <http://www.rada.gov.ua>
14. Кравченко В.В. Конституційне право України: навчальний посібник / В.В. Кравченко. — К.: Атіка, 2008. — 592 с.
15. Основи публічного управління та адміністрування: навчально-методичний посібник / О. Д. Лазор, О. Я. Лазор, І. Г. Юник. — К.: Ліра-К, 2017. — 268 с.
16. Публічне управління та адміністрування : навчальний посібник / [А. О. Азарова, Л. М. Ткачук, Л. О. Нікіфорова та ін.]. — Вінниця : ВНТУ, 2019. — 181 с

Додаткова:

1. Армстронг, М. Менеджмент: методы и приемы / Майкл Армстронг; пер. с англ. с 3-го англ. изд. О. О. Чистякова. — К.: Знання-Прес, 2006. — 876 с.
2. Атаманчук Г. В. Теория государственного управления : курс лекций / Г. В. Атаманчук. — 4-е изд., стер. — М.: Омега-Л, 2006. — 578 с.
3. Балабаєва, З. Вудро Вілсон про витоки та причини виникнення теорії публічного адміністрування / З. Балабаєва // Актуальні проблеми державного управління : зб. наук. пр. ОРІДУ [голов. ред. М. М. Іжа]. — Одеса, 2010. — Вип. 4 (44). — С. 6–11.
4. Безверхнюк Т. М. Європейські стандарти врядування на регіональному рівні:

- [монографія] / Т. М. Безверхнюк, С. Є. Саханенко, Е. Х. Топалова / За заг. ред. Т. М. Безверхнюк. – Одеса: ОРІДУ НАДУ, 2008. – 328 с.
5. Верстюк В. Ф. Політична історія України. ХХ ст. : у 6 т. / В. Ф. Верстюк, В. Ф. Солдатенко – К. : Генеза, 2002. – Т. 2 : Революції в Україні: політико-державні моделі та реалії (1917-1920). – 488 с.
 6. Виноградова Н. Еволюція науково-теоретичних підходів до визначення понять «закон», «закономірність» та «принцип» у теорії державного управління / Н. Виноградова // Актуальні проблеми державного управління : зб. наук. пр. / редкол. : С.М. Серьогін (голов. ред.) та ін. – Д. : ДРІДУ НАДУ, 2008. – Вип. 1 (31). – С. 36–45.
 7. Войтович, Р. В. Ідеологія, технологія та стиль державного управління : навч.-метод. посіб. / Р. В. Войтович. – К.: Вид-во НАДУ, 2003. – 192 с.
 8. Гончарук Наталія. Вітчизняний досвід здійснення адміністративної реформи в Україні/ Наталія Гончарук // Публічне управління: теорія та практика : збірник наукових праць Асоціації докторів наук з державного управління. – Х. : Вид-во «ДокНаукДержУпр», 2010. – № 2. – С.11–17. [Електронний ресурс] – Режим доступу : <http://www.kbuapa.kharkov.ua/e-book/putp/2010-2/index.html>
 9. Горський В. С. Історія української філософії: Курс лекцій / В. С. Горський. – Київ: Вид-во «Наукова думка», 1996. – 286 с.
 10. Грабовський, С. Нариси з історії українського державотворення / С. Грабовський, С. Ставряні, Л. Шкляр. – К. : Генеза, 1995. – 608 с.
 11. Грицяк, І. А. Європейське управління: теоретико-методологічні засади : монографія. – К. : Вид-во “К.І.С.”, 2006. – 398 с.
 12. Демянчук О. Державна політика і державне управління. – К., 2008. – 269 с.
 13. Дробінка І. Політологія: навч.посібник. – К.,2007. – 292с.
 14. Ефективні інституційні відповіді для подолання нетолерантності та екстремізму в Чорноморському регіоні. – К., 2009. – 148с.
 15. Зовнішня політика України та шлях країни до Європи. – К., 2007. – 170с.
 16. Камінський Є. Світ переможців і переможених: міжнародні відносини і українська перспектива на початку ХХІ століття. – К., 2008. – 336с.
 17. Класики політичної думки: Від Платона до Макса Вебера/ Ред. Є. Причепій. - 2002
 18. Конституційно-правові форми безпосередньої демократії в Україні: проблеми теорії і практики / за ред. проф. В.Ф. Погорілка. – К., 2001.
 19. Конституція незалежної України / за ред. В.Ф. Погорілка, Ю.С. Шемшученка, В.О. Євдокимова. – К., 2000. – 357 с.
 20. Конституція України – основа модернізації держави і суспільства. – Х., 2001. – 234 с.
 21. Кочубей Л. Вибірчі технології: навч.посібник. – К., 2008. – 330с.
 22. Кравченко В.В. Конституційне право України: навчальний посібник / В.В. Кравченко. – К.: Атіка, 2008. – 592 с.
 23. Крушинський, В. Ю.. Міжнародні відносини та світова політика 1945-1980: Навч. посіб./ В. Ю. Крушинський, В. А. Манжола. - 2007
 24. Лавринович О. Конституційне забезпечення народовладдя в Україні / О. Лавринович // Віче. – 2002. – № 2. – С. 56–58.
 25. Летнянчин Л.І. Основні обов’язки людини і громадянина як самостійний конституційно-правовий інститут / Л.І. Летнянчин // Проблеми законності: респ. міжвід. наук. зб.; відп. ред. В.Я. Тацій. – Х., 2000. – Вип. 44. – С. 135–137.
 26. Лукашенко Л. Народження нової ери: громадянське суспільство. – К, 2007. – 290с.
 27. Магновський І. Демократична, соціальна, правова держава і громадянське суспільство:

- єдність та обумовленість / І. Магновський // Право України. – 2005. – № 7. – С. 25–28.
28. Малинникова Л. Проблеми забезпечення конституційних прав і свобод людини і громадянина в процесі здійснення державно-правової реформи в Україні / Л. Малинникова // Вісник Конституційного Суду України. – 2000. – № 6. – С. 85–88.
29. Наливайко Л. Конституційно-правова відповідальність: критерії, класифікації та види / Л. Наливайко // Віче. – 1999. – № 10. – С. 25–32.
30. НАТО: За і проти: Дебати з питань євроатлантичної безпеки. - Б.р.
31. Основи європейської та євроатлантичної інтеграції України / Ред. В. П. Горбулін. – 2006
32. Панкевич О.З. Соціальна держава: проблеми загальної теорії: монографія / О.З. Панкевич. – Львів: Львівський юридичний інститут МВС, 2004. – 176 с.
33. Погорілко В. Поняття та юридичні властивості Конституції України / В. Погорілко, В. Федоренко // Право України. – 2006. – № 11. – С. 4–6.
34. Савчук І. Міжнародні організації: довідник. – К., 2007. – 128с.
35. Скрипник О. Ідея соціальної справедливості в контексті теорії соціальної, правової держави / О. Скрипник // Вісник Академії правових наук України. – Х., 2001. – № 2 (25). – С. 17–24.
36. Скрипнюк О.В. Соціальна правова держава в Україні: проблеми теорії і практики. До 10-річчя незалежності України: монографія / О.В. Скрипник. – К.: Ін-т держави і права НАН України, 2000. – 600 с.

Інформаційні ресурси

1. Сервер Верховної Ради України: <http://www.rada.gov.ua/>
2. Кабінет Міністрів України – <http://www.kmu.gov.ua/>
3. Громадянське суспільство і влада : інтерактивна інформаційно-аналітична система - <http://civic.kmu.gov.ua>
4. Державне управління: теорія та практика. Електронне наукове фахове видання НАДУ при Президенті України – <http://www.nbu.gov.ua/e-journals/DUTP>.
5. Ліга Бізнес Інформ: www.liga.net/
6. Державний комітет України з питань регуляторної політики та підприємництва: <http://www.dkrp.gov.ua/control/uk/index>
7. Державний комітет статистики України: www.ukrstat.gov.ua
8. Національний інститут стратегічних досліджень при Президенті України – <http://www.niss.gov.ua/>
9. Національний інститут стратегічних досліджень <http://www.niss.gov.ua>
- Нормативні акти України: www.nau.kiev.ua
10. Сайт Президента України <http://www.president.gov.ua>
11. Сайт Кабінету Міністрів України. <http://www.kmu.gov.ua/control>
12. Сайт Львівської обласної ради. <http://www.kmu.gov.ua/control>
13. Сайт Національного агентства України з питань державної служби <http://www.nads.gov.ua/control/uk/index>
14. Портал Центру політико-правових реформ <http://www.pravo.org.ua/>
15. Портал Інституту соціології Національної академії наук України <http://isoc.com.ua/institute/>
16. Теоретичні та прикладні питання державотворення Електронне наукове фахове видання ОРІДУ НАДУ при Президенті України – <http://www.nbu.gov.ua/ejournals/tppd/index.html>.